

“Mundukiderekin kooperante izatea bizitzako esperientzia bakana eta oso aberasgarria da”

ETOR ARREGI. ULMAko kooperantea Mundukide-Brasil programan (2018-2020)

Etor Arregik ULMAko kooperante moduan izan duen esperientzia kontatu digu. Mundukide-Brasil programan, hango Movimento dos Trabalhadores Rurais Sem Terra sozioarekin lankidetzan; munduko mugimendu sozialik handienetakoa da, mundua eraldatzeko, justu eta solidarioagoa izan dadin.

Frei Humbertoko azoka (Fortaleza). Azokak presentzia izateko gune garrantzitsuak dira, gizartearekin komunikatzeko eta familia kooperatiben eta nekazarien produktuak saltzeko

« Esaguzu, nolakoa da Brasil? Nola definituko zenuke urte hauetan lankidetzan aritu zaren herrialdea?

Brasil oso herrialde heterogeneoa da ikuspuntu guztietatik. Azalera handi horrek kultura desberdinak hartzen ditu, arraza desberdinak bizi dira elkarrekin, klima eta paisaien kontraste handian, etab. Baina, batez ere, heterogeneotasun horren muinean daude desberdintasun sozio-ekonomiko handiak, munduko desoreka sozialik handienetako bat eragiten dutenak, aberastasunaren banaketa batere ekitatiboa ez duten herrialdeen artean kokatuta. Ondare kulturala itzela da, planetan flora eta fauna dibertsitate handiena duten herrialdea da, munduko baso masarik handiena dago bertan, baita ere egoera likidoan dagoen ur gezako bi akuifero nagusiak. Errealitate hori, ordea, ez dator bat ingurumenaren aurka egiten den jardueraren neurrigabearekin, basoak kontrolik gabe eta abiada bizian soilten dira, oihaneko azalera handiak interesatuki erretzen dira, eta ibai garrantzitsuak kutsatzen dira meategien jardueragatik. Oihaneko azalera handiak monokultibo bihurtzen ari dira, agrokimikoak neurrik gabe erabiliz, lurra pobretuz, agrokimikoen multinazional handiekiko menpekotasuna sortuz, atzerriko merkatuentzako commodities ekoizpenera zuzenduta, zeinek balio erantsi gutxi sortu eta irabaziak kontzentratzen baitituzte.

« Nola garatzen zen egiten zenuten lana?

Hasteko, esan behar da Mundukide lanerako zuen tokiko sozioa Movimento dos Trabalhadores Rurais Sem Terra (MST). MST munduko gizarte mugimendurik handienetakoa da eta, zalantzarik gabe, Amerikako indartsuena. Mundukide-Brasil programan izan nuen lehen esperientzia herrialdeko hegoaldean izan zen, 2018ko urtarrietik 2019ko ekainera. Herrialdeko eskualde horretan daude garatuen jarduerak agroindustrialak eta kooperatibak. Kooperatibak mota askotako kultura agropekuarioren inguruan sortuta daude, horien artean egonik arrosa, esnea, behi haragia, baratzezaintza, fruta ekoizpena, hazi ekologikoen ekoizpena eta okindegiak. Askok arazoak dituzte negozioak bideragarriak izan daitezela. Nire lana izan zen duela 2 urte beste lankide batek hasitako lanari jarraipena ematea. Hau da, kooperatibei laguntzea

kudeaketa hobetzen, enpresa sozialetarako kudeaketa erduan oinarrituta. Prozesuak hobetzen eta sistematizatzen laguntzen diegu, koordinatzeko dinamikak sortzen, epe labur eta ertainera planifikatzen, analitiko eta monitorizazioarako tresnak diseinatzen, etab. Dinamika horretan, pertsonengan zentratzen gara, gaitasunak garatzeko, eurak izan daitezela hobekuntza zikloak sortzen dituztenak, betiere pertsonak balioestean ikuspegitik. Aldi horretan “kooperatibentzako laguntasun taldea” sortu zen, tokiko pertsona kualifikatuekin, eurak izan daitezela elkarren arteko lankidetzan eta kooperatibentzako laguntza lan hori garatzen dutenak. Nire beste zereginetako bat izan zen Porto Alegreko Nekazaritza Erreformako denda kudeatzen laguntzea; horrek kooperatibek ekoiztako produktuak eta familia nekazaritzako beste produktu ekologiko batzuk saltzen ditu.

(2018 urt- 2019 eka)	
Rio Grande do Sulen dauden kooperatibak kudeatzeko laguntasuna	
Lagundutako kooperatiba kopurua:	6
Agroindustrietako langile kopurua:	205
Kooperatibetako familia bazkide ekoizleen kopurua:	3.650

<< Ezkerrean, Agroindustriako kudeatzaileak, prestakuntza ikastaro batean parte hartzen. Behean, Cootap kooperatibako zuzendaritzaren bilera.

«Herrialdeko ipar-mendebaldean ere izan zinen... Nolako jarduera garatu zen han?»

Bai, Rio Grande do Soulen tarte labur baina intentsu bat egon ondoren, 2019ko ekainean, Ceara estatua aldatu nintzen, oinarria ikuspegi berarekin (kooperatibentzako laguntasuna eta pertsonen prestakuntza), baina oso errealtate desberdin baten aurrean. Brasilgo ipar-mendebaldean, zehazki Ceara estatuan, apenas zegoen garatuta bertako jendeak ekoiztako lehengaiak prozesatzen zuen industriarik. Bai, ordea, proiektu garrantzitsu bat, 5 agroindustria sortzeko, Mundu Bankuak eta Cearako Gobernuak finantzatuta, esnekiak, fruta zukuak, anakardoa, ardi eta ahuntzak, ezta eta mandioka prozesatzeko.

Proiektu horretan, Mundukideri eskatu ziguten laguntza, hain zuzen ere, asistentzia eta prestakuntza emateko. Kasu horretan denetarik egitea egokitu zitzaigun: irtenbide juridikoak bilatu negoziarioak bideragarri izan

daitezen, kooperatibak eratu, estatutuak sortu edo aldatu, etab. Forma juridikoa bideratu eta gero, lantaldeak sortu behar ziren; zein pertsonarekin egingo genuen lan, ekintzailtza berriak abiarazteko. Kooperatiba bakoitzeko taldeak eta ekipamenduak izanda, Hegoaldean bezala aritu ginen lanean, baina zeretik hasita. Lan dinamikak sortu genituen, eta prozesuak eraikitzen joan ginen gestio arlo desberdinetan: ekoizpena-agroekologia, industria (lehengaiaren prozesamendua), merkaturatzea eta administrazio-kontabilitatea. Industrietako batzuk dagoeneko jarduerari ekiteko puntuan daude. Desafioa handia izan zen. Ibilbidearen lehen hilabeteetan (urteak) laguntasan gehiago beharko dute kudeaketarako. Gure erronka da kooperatibetako jendea prestatzen eta elkarren arteko lankidetzari indartzen jarraitzea, kooperatibei laguntzeko talde indartsu batekin.

(2019 eka – 2020 mar)	
Ekintzailtza eta familia nekazaritzako ekoizleen kooperatiba berriak Ceara estatuan	
Lagundutako kooperatiba kopurua:	5
Zuzenean lagundutako pertsona kopurua:	40
Kooperatibetako familia bazkide ekoizleen kopurua:	1.290

Ikuspegi pertsonala

Irudiaren erdian Etor Arregi, Mundukidek MSTren Asentamendura egindako bisitan >>

“Esperientzi sakona da, bizipen bizia eta aberasgarria, ULMA Taldeko kooperatibetako lankideei gomendatzen diedana”

ETOR ARREGI.

“Beti esaten da kanpoan bizi eta lan egiteko esperientziak aberasgarriak direla, ezta? Tipikoa da esatea beste hizkuntza batean komunikatzen ikasten duzula, kultura desberdinak ezagutzen, hunkitzen zaituzten pertsonak ezagutzen, egia dela herrialde bat ez dela plazer bidaia batean ezagutzen eta bai tokiko jendearekin elkarbizitzen eta lan egiten... Hori guztia egia da. Halere, kooperante batek, Mundukiderek, nazioarteko garapen programa batean duen esperientzia bitalak askoz gehiago ematen dizu. Sentitzen duzu zure hondar alea zuzenean jartzen ari zarela, mundu justu eta solidarioago baten alde. Horrela sentitzen zara, hondar ale bat, egiteko dagoen guztiaren zabalatasun horretan. Sentitzen duzu egin egin behar dela, merezi duela. Saiatu eta saiatu dabilen jendearekin elkartzeko zara, eta miretsi egiten dituzu, eta hor mantentzen laguntzen dituzte. Esperientzi sakona da, bizipen bizia eta aberasgarria, ULMA Taldeko kooperatibetako lankideei gomendatzen diedana. Guk, azken urteetan, gure kooperatibetan esperientzia handia pilatu dugu kudeaketaren arloan. Ezagutza hori haien errealtatera egokitu eta transmititzea oso baliagarria da. Haiek borrokarako grina ematen digute, hemen ere egon zena kooperatiben hastapenetan, jendea besoz beso borrokatzen zenean baldintza duin eta proiektu justu eta solidario baten alde. Gauzak asko aldatu dira mugimendu kooperatiboaren hasiera hartatik, gauza asko egindakotzat jotzen ditugu, eta ez ditugu baloratzen lortutako konkistak. Ohartzen zara zenbat kostatzen den hemen lortu ditugun arrakastak lortzea. Eraldaketa une bakan horiek bizitzea, hori da esperientzia bakana bizitzea. Niri balio izan dit kooperatibismoari buruz ditudan konbikzioak indartzeko. Bidea da. Balio izan dit hemen, gure kooperatibetan, askotan dugun jarrera lehiakorra eta ez oso solidarioa zalantzan jartzeko. Sotilago bizitzen ikasten duzu, eta pertsona moduan hobetzen”.

Bideo honetan, Mundukideko enbaxadoreek euren esperientzia kontatzen dute eta parte hartzera animatzen zaituzte

